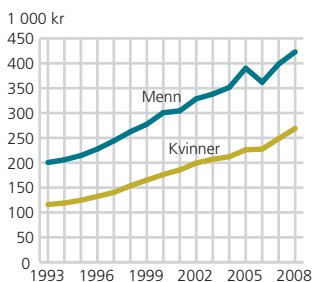

Lønnsomt å være mann?

Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kvinner og menn

Kilde: Skattestatistikk for personer.

Lønn eller inntekt?

Hva tjener du? Er det lønnen du får på lønnslippen hver måned eller den totale inntekt i løpet av året? I dagligtale brukes ofte lønn og inntekt om hverandre, men i statistikk er det to helt atskilte begrep:

Inntekt er et videre begrep enn lønn. Foruten inntekt fra arbeid inngår blant annet kapitalinntekter og overføringer som bostøtte, barnetrygd, arbeidsledighetstrygd, pensjoner fra folketrygden og sosialhjelp med videre.

Lønn er betalingen man får for utført arbeid. Gjerne knyttet opp til en bestemt tidsenhet, for eksempel timelønn, ukelønn eller månedslønn. I lønnsstatistikken er det vanlig å regne alt om til en full månedslønn for sammenlikningens skyld.

Kvinnerns inntekt 64 prosent av menns

I 2008 var gjennomsnittlig bruttoinntekt for alle voksne personer 345 300 kroner. Mens kvinnernes gjennomsnittsinntekt var 269 000 kroner, var menns 423 100.

Som vi har sett tidligere, er heltidssysselsatte kvinners gjennomsnittlige månedslønn nå 87 prosent av menns. Kvinners årlige bruttoinntekt utgjør derimot bare 64 prosent av menns. I 1984 var det tilsvarende forholdstallet 47 prosent, men de siste årene har den relative forskjellen vært stabil.

Når inntektsforskjellene mellom menn og kvinner fortsatt er langt større enn lønnsforskjellene, skyldes dette først og fremst at færre kvinner er yrkesaktive og at kvinner oftere arbeider deltid. I tillegg er et stort flertall av minstepensjonistene kvinner.

Gjennomsnitt eller median?

Menns inntektsfordeling er langt skjevare enn kvinners, noen menn har svært høye inntekter. Derfor kan medianen være et vel så godt mål som gjennomsnittet for å si noe om inntektsforskjellen mellom kjønnene. Medianinntekten er den verdien som deler inntektsfordelingen i to like store grupper, og den var 363 600 kroner for menn og 248 000 kroner for kvinner i 2008. Målt på denne måten øker kvinners inntekt som andel av menns fra 64 til 68 prosent.

Menn større næringsinntekter

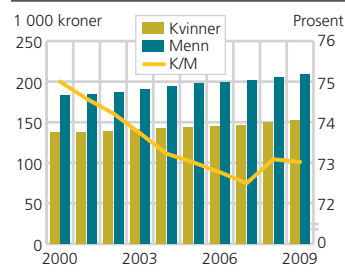
Både for kvinner og menn kommer i overkant av to tredjedeler av bruttoinntekten fra lønnsinntekt. Kvinner får en større del av inntekten som ytelser fra folketrygden (blant annet fordi det er langt flere kvinnelige pensjonister), mens menn har større næringsinntekter og aksjeutbytte.

Minstepensjonistene er kvinner

Den store inntektsforskjellen mellom menn og kvinner skyldes ikke bare at kvinner fortsatt er mindre yrkesaktive og har kortere arbeidstid. Her trekker vi med oss den nære historien, fordi dagens pensjonister har en pensjon som i stor grad er basert på og bestemt av deres tidligere yrkesaktivitet.

I 2009 var gjennomsnittlig alderspensjon for menn 209 000 kroner, sammenliknet med 152 600 kroner for kvinner. Kvinners pensjon som andel av menns er 73 prosent. Dette henger sammen med at nesten halvparten av de kvinnelige pensjonistene fortsatt er minstepensjonister, mens dette bare gjelder hver tiende mannlige pensjonist. Sagt på en annen måte: Ni av ti minstepensjonister er kvinner.

Gjennomsnittlig alderspensjon. Kvinner og menn og kvinners pensjon som andel av menns

Kilde: NAV.

Minst kjønnsforskjeller i nord

Både inntektsnivået og den relative forskjellen mellom menn og kvinner varierer kraftig både fra fylke til fylke og mellom kommunene. Kvinner i Oslo hadde høyest inntekt i 2008 (316 600 kroner), mens kvinner i Nord-Trøndelag hadde lavest (240 500 kroner). Forskjellen mellom kvinners og menns inntekt er størst i Rogaland, minst i Finnmark. Dette gjelder uansett om man ser på forskjell i kroner, eller som kvinners andel av menns inntekt. I Rogaland hadde menn en inntekt på 217 900 kroner mer enn kvinner, mens i Finnmark var forskjellen på 80 500.

Fylkesvis ser vi et mønster med minst relativ inntektsforskjell i de tre nordligste fylkene, og størst forskjell i sør og vest (Rogaland, Agder-fylkene, Hordaland og Møre og Romsdal).

Dersom vi ser på kommunene, er det enda større variasjon i inntektsforskjellene mellom kvinner og menn. I noen kommuner i Finnmark utgjør kvinners inntekt omtrent det samme som menns, særlig i Kautokeino og Karasjok. Det er menns lave inntektsnivå i disse kommunene som er årsaken til dette. På den annen side er det flere kommuner på Vestlandet der kvinnene har under halvparten av mennenes inntekt.

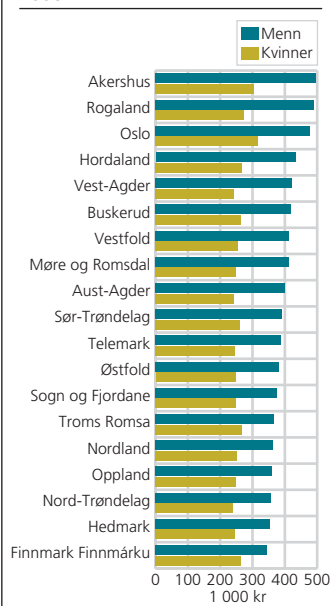
Asker og Bærum har det høyeste inntektsnivået i landet både for kvinner og menn, likevel har kvinner i disse kommunene kun litt over halvparten av menns inntekt.

Mannens gods og gull?

I motsetning til inntekt lar formue seg ikke så lett knytte til enkeltpersoner i en familie eller husholdning. Noen ganger kan det være litt tilfeldig hvem som står oppført som «eier» av ulike formuesobjekter, andre ganger er dette mer et uttrykk for tradisjonelle holdninger og maktforhold i familien.

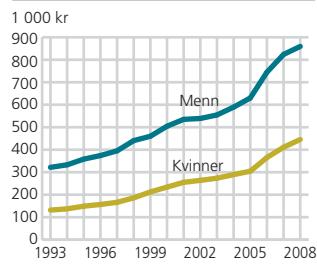
I 2008 hadde norske menn i gjennomsnitt en skattepliktig bruttoformue på 859 300 kroner, sammenliknet med 445 400 kroner for kvinner. Kvinners bruttoformue var om lag halvparten av menns, mens den i 1993 var på rundt 40 prosent. Dersom vi ser på skattepliktig nettoformue, er det imidlertid svært små forskjeller mellom kvinner og menn, noe som blant annet skyldes at menn har mer gjeld. I 2008 var kvinners skattepliktige nettoformue i gjennomsnitt 133 400 kroner og menns 137 100 kroner.

Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kvinner og menn, etter fylke. 2008

Kilde: Skattestatistikk for personer.

Skattepliktig bruttoformue. Kvinner og menn.

Kilde: Skattestatistikk for personer.